ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ **Αρ. Φύλλου 2870**

24 Οκτωβρίου 2014

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 40719 (1)

Κηδεία του Ιωάννη Χαραλαμπόπουλου με δημόσια δαπάνη.

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ -
ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ - ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του άρθρο 1 του Ν. 409/1976 «Περί καθορισμού κατηγοριών προσώπων δυναμένων να κηδευθώσι δημοσία δαπάνη» (ΦΕΚ 209 Α΄/11.8.1976) όπως εκάστοτε ισχύει.

2. Τις διατάξεις του άρθρου 30 του Π.Δ. 84/2009 «Κύρωση Κανονισμού Εξωτερικής Υπηρεσίας των Στρατευμάτων» (ΦΕΚ 108 Α΄/9.7.2009).

3. Τις εξαιρετικές υπηρεσίες που προσέφερε στο Λαό, στην Πατρίδα και στο Έθνος ο πρώην Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης, Υπουργός Εθνικής Άμυνας και Υπουργός Εξωτερικών, Ιωάννης Χαραλαμπόπουλος, αποφασίζουμε:

α. Να τελεσθεί η κηδεία του Ιωάννη Χαραλαμπόπουλου με δημόσια δαπάνη.

β. Να αποδοθούν κατά την κηδεία του οι τιμές που προσήκουν σε εν ενεργεία Αντιπρόεδρο της Κυβέρνησης και Υπουργό Εθνικής Άμυνας.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 20 Οκτωβρίου 2014

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΚΙΚΑΣ ΧΑΡΔΟΥΒΕΛΗΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΑΡΓΥΡΗΣ ΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

Αριθμ. 4000/4/57-ια΄ (2)

Ρύθμιση της οργάνωσης και λειτουργίας συστήματος εξωτερικού ελέγχου των διαδικασιών απομάκρυνσης των υπηκόων τρίτων χωρών.

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ - ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ -
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ -
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις των άρθρων 19 παρ. 2 και 23 παρ. 6 του Ν. 3907/2011 (Α΄ 7) «Ίδρυση Υπηρεσίας Ασύλου και Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής, προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ "σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη - μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών" και λοιπές διατάξεις» ως ισχύει.

2. Τις διατάξεις των άρθρων 76 και 80 του Ν. 3386/2005 (Α΄ 212), «Είσοδος, διαμονή και κοινωνική ένταξη υπηκόων τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια» ως ισχύει.

3. Τις διατάξεις του Ν. 3094/2003 (Α΄ 10), «Συνήγορος του Πολίτη και άλλες διατάξεις», ως ισχύει.

4. Τις διατάξεις του άρθρ. 18 του Ν. 3293/2004 (Α΄ 231), «Πολυκλινική Ολυμπιακού Χωριού, Συνήγορος Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και λοιπές διατάξεις» ως ισχύει.

5. Τις διατάξεις του Π.Δ. 273/1999 (Α΄ 229), «Κανονισμός Λειτουργίας του Συνηγόρου του Πολίτη», ως ισχύει.

6. Τις διατάξεις του άρθρου 3 του Ν. 3938/2011 (Α΄ 61) «Σύσταση Γραφείου Αντιμετώπισης Περιστατικών Αυθαιρεσίας στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη και άλλες διατάξεις», με το οποίο ορίζεται ως Υπεύθυνη Εθνική Αρχή του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επιστροφής η Υπηρεσία Διαχείρισης Ευρωπαϊκών και Αναπτυξιακών Προγραμμάτων του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, για την εφαρμογή της απόφασης 575/2007/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Μαΐου 2007, σχετικά με τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επιστροφής, για την προγραμματική περίοδο 2008 έως 2013.

7. Τις διατάξεις της υπ' αριθ. 575/2007/ΕΚ απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23.5.2007, σχετικά με τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επιστροφής, για την περίοδο 2008 έως 2013,

ως μέρος του γενικού προγράμματος «Αλληλεγγύη και Διαχείριση των Μεταναστευτικών Ροών» (ΕΕ L 144 της 6.6.2007).

8. Τις διατάξεις του Π.Δ. 82/2011 (Α΄ 198) «Οργάνωση και λειτουργία Υπηρεσίας Διαχείρισης Ευρωπαϊκών και Αναπτυξιακών Προγραμμάτων».

9. Τις διατάξεις του άρθρου 2 και της παρ. 3 του άρθρου 22 του Ν. 2362/95 (Α΄ 247) «περί δημοσίου λογιστικού ελέγχου των δαπανών του κράτους και άλλες διατάξεις», ως ισχύει.

10. Τις διατάξεις των άρθρων 20 και 77 του Ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας - δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις». (Α΄ 143).

11. Τις διατάξεις του Π.Δ. 85/2012 «Ίδρυση και μετονομασία Υπουργείων, μεταφορά και κατάργηση υπηρεσιών» (Α΄ 141) όπως τροποποιήθηκε με τα Π.Δ. 88/2012 (Α΄ 143), 94/2012 (Α΄ 149) και 98/2012 (Α΄ 160).

12. Τις διατάξεις του Π.Δ. 89/2014 «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» (Α΄ 134).

13. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (Α΄ 98).

14. Τις διατάξεις της υπ' αριθ. Υ48 από 9-7-2012 απόφασης του Πρωθυπουργού «Καθορισμός αρμοδιοτήτων του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών Χρήστου Σταϊκούρα» (Β΄ 2105).

15. Τις διατάξεις της υπ΄ αριθμ. 4062/25.7.2014 κοινής απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Εσωτερικών «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Υφυπουργό Εσωτερικών, Γεώργιο Ντόλιο» (Β΄ 2110).

16. Τις διατάξεις της υπ' αριθ. 34658/04-07-2014 κοινής απόφασης του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας» (Β΄ 1825).

17. Το από 10.7.2013 πρακτικό της Επιτροπής για την προετοιμασία σχεδίου κοινής υπουργικής απόφασης για τη ρύθμιση της οργάνωσης και λειτουργίας συστήματος εξωτερικού ελέγχου των διαδικασιών απομάκρυνσης των υπηκόων τρίτων χωρών.

18. Το υπ' αριθ. 32518 από 13-9-2013 έγγραφο του Συνηγόρου του Πολίτη.

19. Την υπ' αριθ. Φ.1000.2/39058/2013 από 7-10-2013 πρόταση Κοινής Υπουργικής Απόφασης του Συνηγόρου του Πολίτη.

20. Το γεγονός ότι από τις διατάξεις της παρούσας προκαλείται δαπάνη, η οποία ανέρχεται στο συνολικό ποσό των 160.000,00 ευρώ και θα καλυφθεί μέχρι την 30-6-2015 μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επιστροφής. Ειδικότερα, δαπάνη ύψους 10.000,00 ευρώ θα καλυφθεί από το ετήσιο πρόγραμμα 2012 που χρηματοδοτείται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και συγκεκριμένα της ΣΑΕ 0502 του έργου με κωδικό 2012ΣΕ05020001 και τίτλο «Ετήσιο Πρόγραμμα έτους 2012» και δαπάνη ύψους 150.000,00 ευρώ θα καλυφθεί από το ετήσιο πρόγραμμα 2013 που χρηματοδοτείται μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και συγκεκριμένα της ΣΑΕ 0502 του έργου με κωδικό 2013ΣΕ05020007 και τίτλο «Ετήσιο Πρόγραμμα έτους 2013». Οι δαπάνες που προκαλούνται για το χρονικό διάστημα από 1-7-2015 και εφεξής θα καλύπτονται μόνο εφόσον χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, διάδοχο φορέα του Ταμείου Επιστροφής.

21. Το υπ' αριθ. 8000/20/4/219/3-δ΄ από 2-10-2014 έγγραφο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Επιστροφής, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1
Πεδίο Εφαρμογής - Αποστολή

1. Ο Συνήγορος του Πολίτη μεριμνά, κατ' άρθρον 23 παρ. 6 του Ν. 3907/2011 (Α΄ 7) για την οργάνωση και λειτουργία του εξωτερικού συστήματος ελέγχου των διαδικασιών επιστροφής και απομάκρυνσης υπηκόων τρίτων χωρών. Ο έλεγχος αυτός καταλαμβάνει, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην παρούσα απόφαση, όλες τις διοικητικές πράξεις, υλικές ενέργειες και παραλείψεις της διοίκησης, από το στάδιο έκδοσης των αποφάσεων επιστροφής και απομάκρυνσης μέχρι και το στάδιο υλοποίησης της διαδικασίας απομάκρυνσης, η οποία συντελείται με την άφιξη των αλλοδαπών στις χώρες καταγωγής τους.

2. Ο Συνήγορος του Πολίτη διασφαλίζει, με κάθε πρόσφορο και αποτελεσματικό μέσο, την τήρηση της νομιμότητας της διαδικασίας επιστροφής και απομάκρυνσης, κατά τα προβλεπόμενα στο Ν. 3907/2011 και Ν. 3386/2005 (Α΄ 212), με γνώμονα τον σεβασμό στην προσωπικότητα και την αξιοπρέπεια, καθώς και τα ανθρώπινα δικαιώματα των υπό επιστροφή και υπό απομάκρυνση αλλοδαπών, σύμφωνα με τις επιταγές του εθνικού, ενωσιακού και διεθνούς δικαίου.

Ο Συνήγορος του Πολίτη, διασφαλίζει, επίσης, την τήρηση της αρχής της αναλογικότητας από τις αρμόδιες αρχές, χωρίς υπέρβαση του απολύτως αναγκαίου μέτρου, ιδίως κατά την εφαρμογή μέτρων καταναγκασμού, όπως αυτά προβλέπονται.

Ειδικότερα, κατά την υλοποίηση των διαδικασιών επιστροφής και απομάκρυνσης, ο Συνήγορος του Πολίτη ελέγχει ιδίως, την συμμόρφωση των αρμόδιων αρχών με τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές, τα κριτήρια και τις προδιαγραφές, που έχουν εκδοθεί για τον σκοπό αυτό από τα αρμόδια όργανα διεθνών οργανισμών ή τα όργανα της Ε.Ε.

3. Για την πραγματοποίηση της αποστολής του, ο Συνήγορος του Πολίτη:

α) ασκεί τις αρμοδιότητες που αναφέρονται στα άρθρα 2 και επ. της παρούσας απόφασης, στο Ν. 3094/2003 (Α΄ 10), ως ισχύει, στο Π.Δ. 273/1999 (Α΄ 229), ως ισχύει και σε άλλες ειδικές διατάξεις,

β) χρησιμοποιεί μεθόδους και πρότυπα που εφαρμόζονται από εθνικούς και διεθνείς ελεγκτικούς μηχανισμούς, τα οποία δύνανται να προβλεφθούν σε εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας,

γ) δύναται να συνεργάζεται με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ), κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 4 της παρούσας απόφασης, αλλά και με άλλους φορείς, ενωσιακούς και διεθνείς οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της προάσπισης ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Άρθρο 2
Παροχή στοιχείων στον Συνήγορο του Πολίτη

1. Οι αρμόδιες αρχές παρέχουν, κάθε μήνα, συγκεντρωτικά στοιχεία στον Συνήγορο του Πολίτη σχετικά με τον αριθμό των αποφάσεων επιστροφής (οικειοθελών και αναγκαστικών), όπως επίσης και των αποφάσεων απέλασης, που έχουν εκδοθεί σε όλη την επικράτεια, τον αριθμό των αποφάσεων επιστροφής και απελάσεων που έχουν

υλοποιηθεί, τον τρόπο υλοποίησης, τις χώρες επιστροφής. Επίσης, σχετικά με τον αριθμό αποφάσεων επιστροφής των ασυνόδευτων ανηλίκων, ανά χώρα και ηλικία.

Ο Συνήγορος του Πολίτη ενημερώνεται, επίσης, κάθε μήνα, από τις αρμόδιες αστυνομικές αρχές για τον συνολικό αριθμό των αποφάσεων κράτησης, οι οποίες επιβάλλονται σε βάρος υπηκόων τρίτων χωρών στο πλαίσιο εκτέλεσης απόφασης επιστροφής ή/και διοικητικής απέλασης, τους χώρους κράτησης, καθώς και τον συνολικό αριθμό των αποφάσεων με τις οποίες παρατείνεται η κράτηση, στο βαθμό κάθε φορά που είναι αυτό εφικτό.

Οι αρμόδιες αστυνομικές αρχές ενημερώνουν άμεσα τον Συνήγορο του Πολίτη για τον προγραμματισμό των επιχειρήσεων απομάκρυνσης υπηκόων τρίτης χώρας στο πλαίσιο εκτέλεσης αποφάσεων επιστροφής και απέλασης. Στη συνέχεια, παρέχουν, εγκαίρως, κάθε απαραίτητο στοιχείο για τους αλλοδαπούς, οι οποίοι κάθε φορά απομακρύνονται.

Στο τέλος του έτους, δίνονται στον Συνήγορο του Πολίτη συγκεντρωτικά στοιχεία για όλα τα παραπάνω.

2. Οι αρμόδιες αστυνομικές αρχές παρέχουν επίσης στον Συνήγορο του Πολίτη κάθε πληροφορία και διευκρίνιση, σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας επιστροφής και απομάκρυνσης.

Άρθρο 3
Διαδικασία και μέσα έρευνας

1. Ο Συνήγορος του Πολίτη ασκεί τον εξωτερικό έλεγχο των διαδικασιών επιστροφής και απομάκρυνσης αλλοδαπών τρίτης χώρας, και ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων, παραλείψεων και υλικών ενεργειών των αρμοδίων υπηρεσιών σε όλα τα στάδια της προβλεπόμενης από το νόμο διαδικασίας.

Στο πλαίσιο της σε αυτόν ανατεθείσας αρμοδιότητας, ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να κάνει χρήση και των διαδικασιών και μέσων, τα οποία προβλέπονται στο Ν. 3094/2003, ως ισχύει, το Π.Δ. 273/1999, ως ισχύει και άλλες ειδικές διατάξεις.

2. Κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς του, ο Συνήγορος του Πολίτη έχει απρόσκοπτη πρόσβαση σε κάθε χώρο κράτησης, αναμονής ή διέλευσης (transit) σε όλη την επικράτεια, ενώ μπορεί να συμμετέχει ως παρατηρητής στις επιχειρήσεις εκτέλεσης αποφάσεων επιστροφής , συμπεριλαμβανομένης και της εκτέλεσης αποφάσεων διοικητικής απέλασης, οδικές ή εναέριες, καθώς και διαδικασίες επανεισδοχής, κατ’ εφαρμογή σχετικών διμερών συμφωνιών της χώρας ή συμφωνιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τρίτη χώρα.

Ειδικότερα, κατά την άσκηση της προβλεπόμενης αρμοδιότητάς του, ο Συνήγορος του Πολίτη, επικοινωνεί απρόσκοπτα με τους κρατούμενους και το προσωπικό των υπηρεσιών και έχει πρόσβαση σε έγγραφα, στο σύνολο των στοιχείων των ατομικών φακέλων των κρατουμένων, καθώς και σε κάθε συναφές ηλεκτρονικό και φυσικό αρχείο, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

3. Ο Συνήγορος του Πολίτη ελέγχει, ιδίως, εάν οι κρατούμενοι προς απομάκρυνση αλλοδαποί απολαμβάνουν ανθρώπινης και αξιοπρεπούς μεταχείρισης, έχουν λάβει, σε κάθε φάση της διαδικασίας, κατάλληλη και έγκαιρη ενημέρωση για το στάδιο της διαδικασίας στο οποίο βρίσκονται, για τα δικαιώματά τους και ότι έχει διασφαλισθεί η αποτελεσματική άσκηση αυτών, έχουν υποβληθεί στους αναγκαίους ιατρικούς ελέγχους και έχουν λάβει την αναγκαία ιατροφαρμακευτική περίθαλψη ή ψυχοκοινωνική υποστήριξη.

Ειδικά για τους ασυνόδευτους ανηλίκους, ελέγχει εάν έχει διενεργηθεί η απαραίτητη ψυχοκοινωνική εξέταση σε αυτούς, έχει ληφθεί κοινωνικό ιστορικό και έχει ανευρεθεί η οικογένειά τους ή κατάλληλος φορέας φροντίδας και φιλοξενίας στη χώρα επιστροφής.

Ο Συνήγορος του Πολίτη ελέγχει, επίσης, εάν η απόφαση για την επιστροφή των ασυνόδευτων ανηλίκων έχει εκδοθεί με βάση το βέλτιστο συμφέρον των ανηλίκων.

Τέλος, δύναται να συνεργάζεται με τους αρμόδιους φορείς για την κατάλληλη υποδοχή στη χώρα επιστροφής των ασυνόδευτων ανηλίκων.

4. Ο Συνήγορος του Πολίτη μπορεί να ζητά πληροφόρηση ή/και συνδρομή από τις δημόσιες υπηρεσίες, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

Όλες ανεξαιρέτως οι δημόσιες υπηρεσίες οφείλουν να διευκολύνουν με κάθε τρόπο την έρευνα σύμφωνα με τις προβλέψεις του Ν. 3094/2003, ως ισχύει.

Άρθρο 4
Συνεργασία με εκπροσώπους
της κοινωνίας των πολιτών

1. Ο Συνήγορος του Πολίτη συνεργάζεται με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) για την αποτελεσματική εκπλήρωση του έργου του εξωτερικού ελέγχου των διαδικασιών απομάκρυνσης. Η συνεργασία αυτή περιλαμβάνει ιδίως τη δημιουργία δικτύου ΜΚΟ, συμπεριλαμβανομένων των κοινοτήτων μεταναστών, προκειμένου να ενημερώνουν τον Συνήγορο για προβλήματα που παρουσιάζονται στις διαδικασίες και να προτείνουν τρόπους αποτελεσματικής επίλυσής τους.

2. Ο Συνήγορος του Πολίτη στο πλαίσιο της μέριμνάς του για τη λειτουργία του συστήματος εξωτερικού ελέγχου και προς υποβοήθηση του έργου του, μπορεί κατά την κρίση του να συνεργάζεται με ΜΚΟ για την άσκηση επί μέρους δραστηριοτήτων του εξωτερικού ελέγχου, οι οποίες συνίστανται στην παρατήρηση των διαδικασιών απομάκρυνσης. Οι ΜΚΟ, που επιλέγονται για τον σκοπό αυτό κατόπιν σχετικής πρόσκλησης που δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα της Ανεξάρτητης Αρχής, λειτουργούν υποβοηθητικά για λογαριασμό της και αναφέρονται σε αυτήν υπό τον όρο της εμπιστευτικότητας, διατηρούμενης της αποκλειστικής αρμοδιότητας της Αρχής ως προς την μορφή και τον τρόπο παρέμβασης στις αρμόδιες αρχές.

Άρθρο 5
Συνεργασία με τη Διοίκηση στο
σύστημα εξωτερικού ελέγχου

1. Όλα τα όργανα δημόσιας διοίκησης ανταποκρίνονται αμελλητί με αιτιολογημένη απάντηση στις εκθέσεις και στα ερωτήματα που διαβιβάζει ο Συνήγορος στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς του κατ’ άρθρο 23 παρ. 6 του Ν. 3907/2011.

2. Σε περίπτωση κατά την οποία προκύπτουν ζητήματα νομιμότητας, τα οποία, κατά την εκτίμηση του Συνηγόρου του Πολίτη, χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης, ιδίως στις περιπτώσεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 24 και του άρθρου 41 του Ν. 3907/2011, η Διοίκηση υποχρεούται σε άμεση και πλήρως τεκμηριωμένη απάντηση για τις ενέργειές της.

3. Κατά τα λοιπά ισχύουν όλες οι υποχρεώσεις των δημοσίων οργάνων για συνεργασία με το Συνήγορο του Πολίτη και οι επαπειλούμενες κυρώσεις για άρνηση συνεργασίας με την Αρχή του Ν. 3094/2003 ως ισχύει (άρθρο 4).

4. Ο Συνήγορος του Πολίτη συνεκτιμά και αναφέρει τις απόψεις της διοίκησης στις περιοδικές εκθέσεις και στην ετήσια έκθεσή του και συνεργάζεται με τη διοίκηση για την κατάρτιση και αναθεώρηση εγχειριδίου βέλτιστων πρακτικών της διαδικασίας απομάκρυνσης. Επίσης, εισηγείται και συμβάλλει στην κατάρτιση και υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και επιμόρφωσης του εμπλεκομένου προσωπικού. Δύναται, επίσης, να προβαίνει σε ειδικές εκδόσεις, διοργανώσεις εκδηλώσεων και συναφών δραστηριοτήτων.

Άρθρο 6
Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη

Ο Συνήγορος του Πολίτη απευθύνει τις διαπιστώσεις και συστάσεις του για τη λειτουργία του συστήματος επιστροφών στις εμπλεκόμενες διοικητικές υπηρεσίες με εκθέσεις του για συγκεκριμένες επισκέψεις ή επιμέρους θέματα.

Επίσης, αποτυπώνει τις διαπιστώσεις του συνολικά για τη λειτουργία του συστήματος επιστροφών και τις προτάσεις του για τη βελτίωση των διαδικασιών και τυχόν αναγκαίες σχετικές ρυθμίσεις, κατ' έτος, σε ειδική έκθεσή του που υποβάλλεται το Μάρτιο μαζί με την ετήσια έκθεσή του, με τη διαδικασία των ειδικών εκθέσεων της Αρχής του Ν. 3094/2003, ως ισχύει και δημοσιοποιείται στην ιστοσελίδα της Αρχής. Η Διοίκηση οφείλει σε εύλογο χρόνο να τοποθετηθεί συγκεκριμένα στις παρατηρήσεις, συστάσεις και προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη.

Η κατ' έτος υποβαλλόμενη έκθεσή του θα αποτυπώνει επίσης τους τρόπους και τα αποτελέσματα συνεργασίας του Συνηγόρου με τις διοικητικές αρχές και τις ΜΚΟ στο πλαίσιο του συστήματος εξωτερικού ελέγχου των επιστροφών.

Άρθρο 7
Έναρξη ισχύος

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 22 Οκτωβρίου 2014

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΤΟΛΙΟΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ-ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ

ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΟΔΥΣΣΕΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ

02028702410140004

ΑΠΟ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ
ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ 34 * ΑΘΗΝΑ 104 32 * ΤΗΛ. 210 52 79 000 * FAX 210 52 21 004